

Ja, så er vi her igen – ved Ø-sammenslutningens generalforsamling. Jeg vil ikke sige, at det føles som i går, at vi var til generalforsamling på Orø – men tæt ved. For hold da op, hvor tiden iler – et år flyver bare af sted – måske fordi det har været et rigtig travlt år med mange bolde i luften. Nogle bolde har vi fået landet, andre bolde hænger stadig deroppe – og det er sommetider lidt svært at gennemskue, hvordan vi får dem landet, eller om luften går ud af dem, inden de når ned. Men mere om det i min beretning.

Færge – de 15 mil kr. – færgesekretariat.

En af de bolde – som først viste sig stor og mægtigt – og siden måske fusede en anelse ud og i al fald har været svær at få landet, er de 15 mil. kr., hvormed ø-tilskuddet – det såkaldte § 20 tilskud – blev forøget i forbindelse med udligningsreformen.

I forbindelse med aftalen besluttede forligspartierne, at der skulle laves en modernisering af fordelingsnøglen, som var fra 1998 - og Økonomi og Indenrigsministeriets tunge regnedrenge – det såkaldte Finansieringsudvalg - fik opgaven og barslede med en rapport dagen efter vores generalforsamling sidste år.

Som grundlag for rapporten indhentede man tal fra ø-kommunerne over, hvad der er af ekstraudgifter ved at have en eller flere øer i kommunen inden for stort set alle områder – selvfølgelig færgedrift, men også veje, børnepasning og undervisning, ældre- og sygepleje osv. osv. Tallene viste, at langt den største udgift relaterer sig til drift af færger og havne, dernæst folkeskoleområdet og ældreområdet – som I kan se på tabellen her.

På den baggrund udarbejdede man to modeller. En vigtig pointe var, at man ikke havde ubegrænsede midler, men alene kiggede på driftsstøtten og det særtilskud, som 6 kommuner tidligere havde opnået pga. af ekstra omkostninger til bl.a. skole, kultur mm. Der oven i lagde man så de 15 mil. kr.

Investeringsstøtten forblev således næsten uberørt.

Model 1 er en ren objektiv fordeling af statstilskuddet på baggrund af sejlafstand og befolkningstal. Modellen viste sig at have store fordelingsmæssige konsekvenser, idet 8 kommuner med i alt 11 øer mistede tilskud.

Model 2. baseres dels på et gennemsnit af de faktiske udgifter i forbindelse med færgedriften fra 2007-2012 og dels på fordeling af en mindre del af tilskuddet på et objektivt kriterium – nemlig befolkningstallet.

Modellen medfører tab for 2 kommuner.

Økonomi og Indenrigsminister Margrethe Vestager anbefalede model to og meldte ud, at man sammen med de 15 mil. kr. ville få et betydeligt løft af tilskuddet til kommuner med øer. Af de 15 mil kr. skulle to mil. kr. gå til et færgesekretariat, mens de resterende kunne bruges til rabat til passagerer i april og september samt gratis fragt.

Fra Ø-sammenslutningens side meldte vi hurtigt ud, at vi var glade for pengene og de intentioner der lå bag – men at vi ville have ønsket, at de 15 mil. kr. havde været 'rigtige' penge og ikke en del af udligningsreformen.

Vi var nervøse for, at kommuner, som i forvejen har ondt i økonomien, blot ville lade de ekstra midler falde ned i de slunkne kommunekasser. Vi havde gerne set, at der var tale om rigtige penge, hvor kommunerne kunne blive godtgjort for deres udgifter, hvis der blev indført gratis fragt og fri transport i april og september – i lighed med den refusionsordning som gælder, når vi øboere rejser gratis. Her godtgøres færgeselskabet direkte med penge fra transportministeriet. Desuden var det for os at se uacceptabelt, at der blev taget fra 2 kommuner (Skive og Kalundborg) – færgerne er jo

øernes landevej, og der er ikke pludselig mindre brug for ”at køre på vejen” til øerne i de to kommuner.

Og endnu engang slog vi på øremærkningen af midlerne til færgerne. Her vil jeg gerne slå fast, at når vi taler om øremærkning af tilskuddet til færgerne, tænker vi på en tilbagevenden til den refusionsordning, man kendte før 2007, hvor staten udbetaler deres tilskud **under forudsætning af**, at kommunerne har afholdt deres del af udgifterne.

Tingene er dog ikke blevet mindre mudrede efter den nye finansieringsmodel. Nu er der pludselig kommuner, der hævder, at nu skal det gå til alle ø-relaterede udgifter og ikke bare til færgedrift. Her er vi nødt til at slå fast, at model 2, som er den, der er vedtaget, bygger på et gennemsnit af de faktiske udgifter i forbindelse med færgedriften fra 2007-2012 og dels på fordeling af en mindre del af tilskuddet på et objektivt kriterium – nemlig befolkningstallet.

Så der er altså faktisk ikke andre ting ind over. Og Økonomi- og Indenrigsministeriet opgør selv hvert år § 20-tilskuddet med driftsstøtte og investeringsstøtte - altså ren færgedrift.

Det var egentlig ret tydeligt, at mange politikere – og måske nok især Økonomi og Indenrigsminister Margrethe Vestager - syntes, at vi var nogle lyseslukkere, der havde meget ringe tillid til kommunerne. Men det viste sig jo desværre, at det var os øboere, der fik ret – og det er faktisk ikke altid rart at have.

I forbindelse med vores jubilæumskonference lavede vi en opgørelse over, hvor mange øer, der havde fået nogle af de intentioner, der lå bag de 15 mil. kr. opfyldt.

2!!! øer – nemlig Venø, som dels har fået nogle turistmæssige og fragtmæssige tiltag og dels Tunø, der har fået fri fragt til og fra øen for de erhvervsdrivende og landbrug på øen (det gælder dog ikke byggematerialer, biler, landbrugsmaskiner). Det er en rigtig fin ting for Tunøs erhvervsliv, men det er dog værd at bemærke, at udgifterne til en sådan ordning beløber sig til max. 120.000 – og Odder Kommune fik altså godt 800.000 kr. Der burde have været plads til forbedringer i fartplanen også – det skal man huske, når man roser Odder Kommune.

Resten af øerne har ikke oplevet nogen forbedringer. Tværtimod har mange beboerforeninger oplevet, at kommunerne – og færgeselskaberne - slet ikke vidste at der faktisk var tilført ekstra midler til § 20-støtten.

Margrethe Vestager var på jubilæumskonferencen noget forundret over, at der ikke var sket noget på dette område. Udvalgsmedlemmer fra Udvalget for Småøer har stillet spørgsmål til ministeren og resultatet er blevet at Økonomi og Indenrigsministeriet har bedt kommunerne om en kort redegørelse for anvendelsen af de ekstra tilførte midler – med svarfrist den 27. maj. Det er klart, at vi beder om at se en opgørelse over svarene – men det kunne også være interessant for beboerforeningerne at bede om at se deres egen kommunes svar.

Der er dog det mærkelige i Ministeriets forespørgsel – at man ikke spørger Skive og Kalundborg Kommuner, som jo i den nye fordelingsnøgle mistede midler. Fra Ministeriets side hævdede man jo, at alle fik ekstra driftsmidler til færgerne – Kalundborg og Skive kommuner mistede penge pga. af omlægning af særtilskuddet – så hvorfor spørger man så ikke her? Skal de så heller ikke betale til færgesekretariatet?

Overordnet set er det ikke godt nok.

Derfor foreslog vi også fra bestyrelsens side, at man i forbindelse med finansloven skulle fjerne ’den blå betalingsring’ og gøre det gratis at sejle til de danske småøer.

Det kunne der ikke umiddelbart opnås enighed om. Derfor var det også vigtigt for os at få et oplæg om ’gule’ færger med på vores jubilæumskonference.

Igennem det sidste år har de store øer – Bornholm, Ærø og Læsø været på banen med deres færgetransport.

Man har diskuteret RET - Road Equivalent Tariff, altså princippet om, at det skal koste det samme at sejle en km., som det koster at køre en km på landevejen.

Vi har i Ø-sammenslutningens bestyrelse diskuteret muligheden for RET. Vi er bekymret for, om det 'rykker nok' i forhold til småøerne.

Vi har derfor foreslået, at man i stedet for arbejder med en 'light – gul – færgeordning', som betyder, at småøerne vil få 'gratis passagerer-transport' for alle rejsende til småøerne i lighed med den ø-kort-ordning, som fastboende på småøerne har (altså en direkte refusionsordning fra staten til færgeselskaberne).

Vi er overbeviste om, at det vil betyde rigtig meget i forhold til udvikling af vores turisterhverv, og i forhold til de folk, som har sommerhuse på øerne, og som – pga. af stigende billetpriser – sjældnere og sjældnere benytter deres sommerhuse. Det har omfattende konsekvenser for vores dagligvarebutikker, restauranter, cafeer, gårdbutikker, fødevareproducenter, cykeludlejningsfirmaer og andre, hvor indtægten fra turister og sommerhusgæster er vigtig for at overleve som erhverv. Ligeledes vil det have stor betydning i forhold til, at skoleklasser igen kan 'få råd til' at besøge og udforske de danske småøer.

Ved at målrette indsatsen, således at alle passagerer er gratis, vil det også betyde, at vi undgår at transportere en masse biler til øerne, som dels vores veje ikke er gearret til, og dels vil vi undgå den flaskehals-problematik med, at vores færger er for små til at rumme alle de 'gratis' biler.

Mens vi så venter på de gratis 'gule' færger, kan vi arbejde på at løse ovennævnte problematikker.

Vi vil selvfølgelig gerne høre, hvad I siger til, at det er dette, vi ønsker at fremme ved en kommende finanslovsforhandling.

Og så tilbage til de 15 mil. kr. og de 2 mil. kr. til færgesekretariatet. Vi har siden 2009 sammen med Småøernes Færgeselskaber arbejdet på at få lavet fælles færgesekretariat, som kan samle kompetencerne og f.eks. rådgive ved nybygninger og lønforhandlinger, være kontaktpunkt og bindeled til Søfartsstyrelsen om bemandingsfastsættelse, ansøgninger og lign., og udvikle og etablere uddannelse og efteruddannelse. Ud over kompetencedelen kan der være muligheder for fælles indkøbsaftaler på f.eks. marinediesel og forsikringsaftaler og løsninger omkring afløserfærge. Alt sammen til gavn for øboerne og deres landevej.

I forbindelse med udligningsreformen blev der afsat 2 mil. kr. til et sådan færgesekretariat. Vores holdning har hele tiden været, at et sådant sekretariat selvfølgelig skal ligge i regi af Småøernes Færgeselskaber, som siden 1988 varetager de danske små-færgers interesse på mange fronter.

KL fik overdraget opgaven med at finde ud af, hvor et sådan sekretariat kunne placeres. De spurgte ø-kommunerne, hvilke opgaver et færgesekretariat skulle kunne løse, og hvor de mente det skulle placeres.

Opgaverne lignede dem, vi og Småøernes Færgeselskaber havde peget på, og man foreslog så godt som enstemmigt en beliggenhed i Småøernes Færgeselskaber, så derfor foreslog KL selvfølgelig en placering i Danske Havne, som rent fysisk er placeret i KL-huset og man deler i øvrigt direktør – så mere indlysende kan det vel næppe blive!!

Søren Adsersen og jeg var i KL, og vi har haft foretræde for Udvalget for Landdistrikter og Øer, hvor vi fremlagde kommunernes svar, der ikke pegede på Danske Havne.

Efter et ret pinligt møde mellem ø-kommunerne og KL blev det pludselig besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe og efterfølgende har KL bedt Ærø kommune give et tilbud på opgaven. Vi ved så efterfølgende, at også Haderslev kommune har budt ind på sekretariatsfunktionen.

Hvor det så kommer til at ligge, vides endnu ikke. Ej heller om Småøernes Færgeselskaber kommer til at spille en aktiv rolle heri.

Men for os er det dybt uforståeligt, at man ikke lægger et færgesekretariat der, hvor der i forvejen er opsamlet viden og kompetencer, men i stedet vælger at gå over åen efter vand!

LAG

Vi vidste jo sådan set allerede, da vi startede forrige programperiode i 2007, at i 2013 ville det få en ende – altså Småøernes Aktionsgruppe, for her sluttede jo Landdistrikts- og Fiskeriprogrammet. Derfor har vi i Ø-sammenslutningen siden juni måned sidste år brugt rigtig meget krudt på at dokumentere over for minister Carsten Hansen de resultater, som Småøernes Aktionsgruppe har opnået i den nu forgangne periode, ligesom vi forsøgt at påvirke vores udvalg – Udvalget for Landdistrikter og Øer til politisk at bakke op om og forstå vigtigheden af, at vi igen får vores egen Ø-LAG. Vi har holdt adskillige møder med embedsmændene hos MBBL for her at gøre klart vigtigheden af at Småøernes Aktionsgruppe igen blev en realitet.

Vi har ikke lagt skjul på, at vi ser LAG'en og LAG-ordningerne som en mulighed for, at Regeringen og Ministeren for By, Bolig og Landdistrikter kan give os den nødvendige håndsækning, så vi kan bevare og udvikle bæredygtige helårssamfund på de 27 småøer.

Vi er nu i dag nået så langt, at vi ved med sikkerhed, at Småøerne igen i den kommende periode får deres egen lokal aktionsgruppe, idet Carsten Hansen efter en høringsperiode netop har udpeget 26 områder – heri blandt en Ø-lag.

Det er selvfølgelig den første store hurdle, der hermed er klaret, men dermed er der jo ikke helt ro på.

Da vi her i løbet af foråret kunne konstatere at en Ø-LAG formentlig var inden for rækkevidde, har det været vigtigt for os at påpege, at vi har brug for en økonomisk ramme, der tilgodeser småøernes situation og status som særligt sårbare lokalsamfund

I den netop overståede periode har småøernes LAG haft en særlig stor økonomisk ramme til projekter, og det har vi bestemt også brug for i den nye periode.

Derfor var det jo med stor glæde – om end den hellige grav jo endnu ikke er velforvaret – at Minister Carsten Hansen på Ø-sammenslutningens jubilæumshøring i Folketinget den 26. marts sagde, at han havde hørt hvad vi havde fremført og kunne love os en økonomi i LAG'en som lignede den vi har haft i den forgangne periode. Det er nødvendigt med en fuldtidskoordinator og en vis mængde projektmidler for at køre en egen LAG.

Der er ingen tvivl om, at vi ikke får en småø-LAG for vores blå øjnes skyld. Vi får den, fordi vi har bevist, at vi med LAG-midlerne har kunnet gøre en forskel på vores øer. Og her er det selvfølgelig en dygtig LAG-bestyrelse med formand Eva Terkelsen i spidsen, der har været gode til at udvælge projekter og sætte egne projekter i søen, men den helt store ros i denne sammenhæng skal vores koordinator Morten Priesholm altså have. Det er ikke bare os, der har lagt mærke til, hvor godt et job Morten har udført i den forgangne periode – det har man også lagt mærke til i MBBL, så stor ros og tak til dig, Morten.

Vi er så gået ind i den næste fase, hvor vi skal i gang med at skrive en ansøgning og udarbejde en strategi for den kommende periode.

Sidst i april afholdt vi et strategiseminar, hvor øboere stod på tær for at formulere indsatsområder for den kommende periode.

Vi har fået ø-støttemidler til at afholde seminar og skrive en strategi for den kommende periode, så derfor har vi hyret Claus Jensen (jo den Claus) til at være skriverkarl.

Så en af boldene er landet – nemlig den med at få en Ø-LAG – men der hænger fortsat en del i luften, som skal landes for at alt kommer til at fungere i en kommende periode. F.eks. er det endnu ikke afklaret om der bliver en småø-fiskeriLAG - men den kamp vil vi selvfølgelig også kæmpe.

- og hvem siger i øvrigt åå at det der med LAG er kedeligt!

Turisme

Som opfølgning på forrige års forprojekt: Småøturisme: oplevelseserhverv og ø-destinationer med potentiale” ansøgte vi Ø-støtten, NaturErhverv gennem Småøernes Aktionsgruppe og Grøn Vækst-programmet i Region Syddanmark om tilskud til projekt Ø-turismeambassadør.

Formålet med projektet er primært at

- at øge kendskabet til turismeoplevelser på de 27 danske småøer blandt relevante målgrupper
- at øge forbruget blandt turister og dermed sikre øget omsætning for øernes turismeaktører
- at have et særligt fokus på sæsonforlængelse, så også skuldersæsonen medtages
- at øge kendskabet til efterspørgselssiden, så indsatserne kan målrettes bedst muligt
- at have fokus på virksomheds- og kompetenceudvikling blandt aktørerne

Jeg er glad for i dag at kunne sige, at nu er projektet gået i gang – men det har godt nok været en sej omgang. Afslag fra Grøn Vækst-programmet gjorde, at det var nødvendigt at omformulere projektet, så kom tilsagnet fra MBBL og så ventede vi ellers på NaturErhvervstyrelsen.

I november modtog vi så et betinget afslag, da de mente, der var tale om et forprojekt, som ikke støttes. Lise skrev et hørings svar – og så skete der bare ikke noget – ud over at tiden bare gik.

Til sidst besluttede vi at sætte projektet i gang for de midler, vi havde fået fra Ø-støtten. Vi slog stillingen som ø-ambassadør op og fik godt 60 henvendelser. Selv efter at stillingen blev gjort til en deltidsstilling, var der stadig 42 ansøgere.

Den 1. marts ansatte vi Britta Leth som Småø-turismeambassadør. Hun arbejder med b-2-b, markedsføring og skaber synlighed og salg mellem ø-aktørerne og relevante aftagere.

Der vil være et særligt fokus på salg af pakketure til grupper, ikke nødvendigvis i højsæsonen, hvor øerne i forvejen besøges af flest turister. Der vil desuden være fokus på en styrket virksomhedsudvikling og en styrket indsats vedrørende basiskvalitet.

Endelig – her i april fik vi positiv besked fra NaturErhverv – at de havde bevilliget os midler til projektet.

Det har betydet, at vi nu kunne sætte turbo på projektet. Britta er ansat på så godt som fuldt tid, der er blevet afholdt turismeseminar, og der blev udsendt en invitation til turistvirksomhederne på småøerne om at deltage i et pakkemarkedsføringsprojekt. Eneste krav var at der skulle være tale om et samarbejde mellem flere virksomheder på samme ø. Efter en ansøgningsrunde er 6 øer – Tunø, Mandø, Sejerø, Fejø, Årø og Endelave - klar til få hjælp af Britta til at udvikle deres ø-pakker, så den er spændende og attraktiv for kunderne. Det handler bl.a. om kvalitet og om indholdet i pakkerne.

Vores håb er at der kan blive solgt nogle pakketure inden slutningen af efterårsferien, så der er mulighed for at gøre sig nogle erfaringer allerede i år – selv om man er rigtig sent ude.

De erfaringer, som de deltagende øer gør sig, bliver selvfølgelig bredt ud til alle øer, og i det omfang der er tid og mulighed for det vil Britta besøge de resterende øer, der ønsker det.

Også cykelprojektet går ind i sin afsluttende fase. Det er nu der skal evalueres og afsluttes – og det tager rigtig lang tid – tid som skal tages af Lises arbejdstid.

Cykelkortene er blevet rigtig godt modtaget – og der er flere på sekretariatet, så tag nogle med hjem.

Spørgeskemaundersøgelsen, som kørte sidste sommer i regi af Cykelprojektet, har vi fået mulighed for at videreføre i samarbejde med Center for Kystturisme, som efterfølgende vil stå for efterbehandlingen af spørgeskemaerne. Derfor er vi nødt til at belemre jer ø-repræsentanter med endnu en omgang med spørgeskemaer. Også her gælder det – tag nogle med hjem, placer dem på færgen, i ø-butikker, på havnen osv. Saml dem sammen og send dem til sekretariatet. Så får vi forhåbentlig nogle gode indicier af, hvorfor turisterne besøger de danske småøer.

Der har været god respons på 'Ø-passene', hvor man kunne besøge tre øer og få betalt færgebilletterne til den 4. af Ø-sammenslutningen. Rigtig mange har efterlyst, at demn ordning også kørte i 2014, men da vi ikke i 2013 kunne opnå et samarbejde med færgerne om det, har vi desværre ikke økonomi til at gentage det i år – selv om der ellers var en rigtig god markedsføringsværdi i det.

Småøernes Fødevarer-netværk havde i 2014 et projekt, hvori indgik en stand på Bella Centrets Feriemesse. Vi blev inviteret til at bemande en del af denne stand og 6 øer med fødevarer var repræsenteret sammen med repræsentanter fra bestyrelsen, som delte pjecer ud og fortalt om de danske småøer.

Det var nogle rigtig gode og travle dage – god synliggørelse, mange gode snakke og megen interesse om de danske småøer.

Man må dog nok også overveje, om feriemessen i Bella tilsyneladende har haft sin storhedstid – i hvert fald var der ikke så mange udstillere, men det var også hundedyrt.

Vi blev igen sidste år inviteret til at stå i MBBL til Københavns Kulturnat. Også dette var en rigtig god oplevelse og der er ingen tvivl om at Sejerø Spillemandene formår at trække folk til.

Folkemødet

Sidste år deltog vi fra Ø-sammenslutningen for første gang i Folkemødet på Bornholm. Vi havde vores egen stand, en fantastisk placering og 10 bestyrelsesmedlemmer og deres 'påhæng' knoklede 10 timer om dagen. Vi havde nok troet, at der ville være tid til at gå rundt og kigge på og deltage i andres debatter – men det var der faktisk ikke tid til. Kaffe og hjemmebagte småkager – ja, de medbragte småkager rakte slet ikke, så Lone og Kisser måtte starte deres eget ø-hjemmebageri i et af de lejede sommerhuses køkken og vi snakkede og fortalte.

Vi havde adskillige debatter, hvor vores udvalg – Udvalget for Småøer beredvilligt stillede op og kirkeminister Manu Sauren måtte stå på mål for sine planer om at lukke små kirker.

Efter folkemødet drøftede vi udbyttet af de mange penge, det trods alt kostede at deltage – om end det i 2013 var et del af et projekt.

Bestyrelsen besluttede, at i fald vi kunne finde penge til det, ville vi gerne deltage i år. Derfor har vi slået os sammen med Landdistrikternes Fællesråd i et fælles telt under overskriften:

Landdistrikterne og småøerne.

Her har vi vores egen debatter, og samtidig mulighed for at deltage i andres. Desuden er det knapt så økonomisk tungt, da vi desuden har kampagnematerialer, der kan genanvendes.

Samarbejdet med Folketinget, Minister og ministeriets embedsmænd.

Mange af vores sager i Ø-sammenslutningen retter sig mod Folketinget, ministre og embedsmænd i ministeriet.

Igen i år har vi haft et rigtigt godt samarbejde med Udvalget for Småøer. De politikere, der sidder i dette udvalg, er seriøst interesserede i, at småøerne fortsat består som bæredygtige helårssamfund, og i at møde øboerne og gerne deltager i ø-ture og vores repræsentantskabsmøde, ligesom vi i dag har to medlemmer fra dette udvalg til stede – Lennart Damsbo Andersen (S) og Flemming Damgaard Larsen (V). Flere andre ville gerne have været her, men der sker jo et eller andet i morgen.

Jubilæum.

Det var også i samarbejde med vores udvalg, at det blev muligt at afholde vores jubilæumskonference i Landstingssalen den 26. marts i anledning af vores 40 års jubilæum. Vi vil gerne takke jer, fordi I gjorde det muligt.

Det var en rigtig fin dag med to ministre på talerstolen, gode oplægsholdere og flot deltagelse fra øboere, kommuner og embedsmænd. Der er ingen tvivl om, at høringen har givet genlyd, ikke bare i medierne, men også i kommunerne.

Der er ingen tvivl om at det var et flot startskud på vores 40 års jubilæumsår, hvor øernes muligheder og udfordringer blev sat på dagsordenen.

Bestyrelsen besluttede at lavet et udvidet nummer af Ø-posten med historie samt en jubilæumskalender – Havet er vor vej – med billeder af alle vores færger. Et flot stykke arbejde – gjort muligt af både Lise og vores layouter Erik Dyhr, der også har designet vores jubilæumslogo.

Vi har fået et tilskud til en Vandreudstilling af Tuborg Fonden. Det er tanken, at udstillingen skal op på rådhus og biblioteker her i jubilæumsåret, men at det samtidig er lavet, så det også kan bruges de kommende år.

Og så fortsætter jubilæumsfesten jo i denne weekend – her på Strynø hvor Ø-sammenslutningen blev startet for 40 år siden. Vi håber på en fin reception og en festlig og fornøjelig aften. 40 år er jo ingen alder, så mon ikke vi kan holde ud til den lyse morgen – vi får jo nok sat det kryds i morgen alligevel!

ESIN.

Det småeuropæiske samarbejde kører med regelmæssige Skype-møder og er blevet betydelig mere organiserede efter at Ø-sammenslutningen og dermed Lise er blevet tovholder på vores møder.

Der er udarbejdet en pledge eller en erklæring, som er rundsendt til alle de kandidater, der stiller til EU-valget med opfordring til at underskrive. Med underskriften på erklæringen forpligter man sig til at arbejde for at synliggøre de små øer og deres problemfelter i EU.

Det har været svært at få et nyt samarbejdsprojekt op mellem medlemslandene i ESIN. Da Nordisk Råd åbnede et demografi-program, hvor man kunne søge til nordiske samarbejdsprojekter, besluttede vi i samarbejde med vores søsterorganisationer i Sverige og Finland at søge om projektet: Next stop – the small Islands.. Projektets formål er med udgangspunkt i en analyse af de faktiske demografiske forhold på danske, svenske og finske små øer at erfaringsudveksle og inspirere hinanden til at gøre en aktiv indsats for småøernes udvikling. Projektets analyse og konklusioner skal kunne bruges, når relevante politikere og embedsmænd skal tænke nyt i udvikling af udkantsområder som de små ø-samfund.

Projektet er netop blevet godtaget og vi skal i gang med den nærmere planlægning, men allerede nu ved vi at det vil komme til at indeholde seminarer fælles for øboere fra de tre lande. Som projektleder har vi ansat Claus Jensen, der med mange års ø-erfaring skal guide projektet igennem. Men mere om det i nyhedsbrevene fra sekretariatet.

Vi må konstatere, at småøerne også i den forgangne periode – på godt og ondt – har formået at komme i medierne.

En af omtalerne fra november sidste år går vist under Simon Spies' gamle slogan: Dårlig omtale er bedre end ingen omtale.

Luk småøerne! udtalte Jørgen Møller fra Aalborg Universitet til Kristelig Dagblad i begyndelsen af november og ud over at tegne et billede af armod og social elendighed på øerne påpegede han, at øerne simpelthen er for dyre.

Jørgen Møller tog udgangspunkt i de tal, som Økonomi- og Indenrigsministeriet har indhentet hos ø-kommunerne i forbindelse med Finansieringsudvalgets arbejde med at foreslå de nye

fordelingsmodeller for det generelle bloktilskud § 20-tilskud, som ydes til kommuner med mindre øer.

Her spurgte man kommunerne, hvilke merudgifter de skønner at have haft på forskellige kommunale områder – lige fra veje over skoler til sundheds- og ældreområdet. Udgifter, som de ikke ville have haft, hvis 'øen' lå på fastlandet.

Tallene fra kommunerne viste, at selvfølgelig var der en merudgift. Det bruger Jørgen Møller så til at regne ud, hvor meget de enkelte øboere koster kommunen og dermed samfundet.

Men hvis man kigger dybere i Finansieringsudvalgets rapport, viser det sig, at ca. 80 % af merudgifterne kan relateres til færgedriften – og helt ærligt – så kan det vel ikke komme bag på nogen, at øerne koster – færgen er jo vores landevej.

Men er færgen kun for øboere? Det spørgsmål er der rigtig mange af Danmarks befolkning, der kan svare nej til – for færgen bruges jo ikke kun af øboere. Det er jo ikke kun den enkelte øbo, der nyder godt af de økonomiske ressourcer som tilføres øerne – udgiften skal i princippet fordeles på hele befolkningen: Øerne er åbne for alle og "bruges" flittigt af mange andre end de fastboende. Hvad betyder øerne eksempelvis for turismen eller for udviklingen af innovative tankegange?

Og det er vel sådan – at den økonomi også skal inddrages. Det gør man formentlig også, når man bygger en motorvej i Nordjylland. Hvis man alene så på befolkningstætheden, så var det nok ikke der, den skulle placeres, men hvis man tager antallet af turister med, der vil bl.a. til Skagen, ja, så giver det måske god mening.

Jørgen Møller spørger også i et interview i radioen om det ikke kan blive for trist og mener her, om ø-livet generelt ikke kan blive for trist. Men nej – vi synes det er pragtfuldt, at der findes den mulighed at bo på en lille ø hele året, hvor det betyder noget om man er der, hvor man kender hinanden og passer på sit lokalsamfund – passer på sin ø.

Jørgen Møllers kontante optræden i medierne betød en pludselig stor interesse for småøerne. Masser af artikler, øboere og politikere der har været interviewet og resultatet blev en bred vifte af positive tilkendegivelser om, at Danmark vil sine småøer.

Men i virkeligheden handler det vel om noget helt andet – nemlig om vi vil et helt Danmark eller ej – med de forskellige muligheder det giver.

Når man gør omkostningerne op i kroner og ører og sætter en prisseddel på den enkelte øbo, så er det udtryk for et snævert samfundssyn. En ting er, at regnestykket er forkert. En anden ting er, at det er urimeligt at stille den slags regnestykker op. Hvad koster en beboer i de såkaldte ghettoer? Hvad koster en pensionist? Hvad koster en stressramt karriere-ræser? Er det rimeligt at se isoleret på, hvad en befolkningsgruppe koster?

Flere journalister har spurgt, hvilken værdi – underforstået økonomisk værdi - småøerne kan tilføre det øvrige samfund. De første par gange blev jeg helt paf – og når jeg har sundet mig lidt – egentlig ret vred. Hvorfor skal en bestemt befolkningsgruppe godtgøre, at den tilfører samfundet økonomisk værdi for at få lov til at være her? Er det fordi vi som småøer er nemme at overskue – for man ville vel ikke stille det samme spørgsmål til beboerne i en landsby på fastlandet eller til lejerne i en opgang inde på Nørrebrogade i København.

For mig handler det rigtig meget om italesættelse. Når en anden forsker hævder, "at visse af øerne er inde i en "dødsspiral" uden liv, sammenhold og tilflytning", ja så er det vores opgave på øerne at fortælle den gode historie og vise, at livet på øerne rummer noget helt unikt, der er værd at bevare. Måske ikke ud fra et økonomisk synspunkt, men i høj grad ud fra et socialt og kulturelt. De gode historier skal vi fortælle, så forskernes dommedagsprofetier *ikke* kommer til at gå i opfyldelse. Men vi er samtidig også nødt til at slå fast, at det er os der ved hvor skoen trykker og man derfor også må lytte, når vi fortæller at hvis man vil det hele Danmark – hvis man vil helårsliv på småøerne – ja så handler det om at de basale rammevilkår er i orden – færge, bredbånds- og mobildækning, mulighed for at etablere erhverv osv.

Og så skal vi måske også overveje – ikke hvilken værdi – men hvilke værdier vi gerne vil sælge vores øer på. Er det alternativet til byernes summen, et liv tæt på naturen, tilknytning til det nære samfund og det at være en del af og betyde noget for nogen – at man her gør en forskel?

Så måske skal vi omskrive Spis's talemåde og sende en tak til Jørgen Møller, fordi han satte spotlight på øerne – for faktisk viste det sig næsten, at dårlig omtale er bedre end god omtale.

Fra vores egen verden.

Igennem flere år har vores tilskud fra MBBL ikke været dyrtidsreguleret – eller jo det har det så alligevel, men da Finansministeriet kun gennemfører reguleringer, hvis de slår igennem på første decimal – ja så opnår vi aldrig at få gavn af pristalsreguleringen.

Vi har flere gange fortalt Ministeriet, at det er nødvendigt med en regulering for at undgå en udhuling af vores tilskud. Derfor var det også ekstra glædeligt, at man i 2014 har forhøjet vores tilskud fra 1,1 mil. kr. til 1,2 mil. kr.

At være formand i en forening, hvor man har en rigtig god bestyrelse, er jo ingen sag. Vi har en 5 – 6 bestyrelsesmøder om året, et par Skype-møder og et 12-12 møde- altså et møde på et døgn, hvor der bliver arbejdet igennem. Det giver ro og tid til at fordybe sig i de lidt større sager, og også mulighed for at være lidt visionære og drøfte fremtiden.

Det er dejligt at høre, at man gerne vil sidde i Ø-sammenslutningens bestyrelse – i al fald har de to, der går ud nu allerede sagt, at hvis de nye øer ikke vil ind med det samme – ja så sidder de da gerne et år til og ellers kan de da godt lægge nogen interesselimer, hvis det skal være.

Tak for et godt samarbejde til både bestyrelsen og til dig Eva og tak for jeres ildhu og engagement.

Og så er der sekretariatet – her har der godt nok været rigtig mange bolde i luften – Bodils tid på kontoret synger på sidste vers – og der er travlt med at få det hele på plads. Du vil blive savnet – ingen tvivl om det, men vi venter med at tage den store afsked med dig til den lille reception, som vi holder for dig på din sidste arbejdsdag den 7. august – alle er velkomne. Det betyder også, at vi skal ud og ansætte en ny kontorassistent. Vi har haft tredive ansøgninger og har ansættelsessamtaler i næste uge.

Lises tredje år på kontoret har været det mest travle indtil nu – tror jeg. Projekter giver meget arbejde på kontoret, ud-af-huset-møder, meget med turisme- og cykelprojekt og så lige alt det andet. Jeg har jo selv mærket det, når vi om eftermiddagen lige skal runde dagens og den kommende tids projekter.

Både mus-samtaler og grus-samtalerne i år – altså samtaler med vores medarbejdere både alene og i grupper – har afspejlet at der har været meget travlt. Der er altså for mange arbejdsopgaver og for lidt tid, hvilket giver medarbejdere, der er præget af stresslignende symptomer. Det er rigtig svært at gøre noget ved – men vi er nødt til at have nedbragt arbejdsmængden, så det er et stort fokusområde.

Du skal have tak - Lise - for endnu et år med en kæmpe stor arbejdsindsats - og fra mig selv - tak for manganen en sparring omkring dette eller hint.

Også her skal der lyde en tak til Morten, som jo godt nok ikke er 'vores' medarbejder, men som altid er god at sparre med og er god til at sætte tingene lidt på hovedet.

Også en stor tak til Jens Clausager, som har valgt at lade sig pensionere fra sit ordstyrerjob i Ø-sammenslutningen. Du har klaret mange repræsentantskabsmøder og konferencer og vi vil savne dig. Rigtig god vind over til både dig og Margrethe.

Og så lakker beretningen mod enden - der kunne have været omtalt så meget andet, bl.a. bredbåndsmøder, strandbeskyttelsessager, diger, postlov, ø-støtte til landmænd, helårsbeboelse i sommerhuse - men det blev så dette, jeg valgte i år.

Og hvem siger så at det er kedeligt at være i bestyrelsen i Ø-sammenslutningen?

Tak for i år!